

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Dalilou Marečkovou v právní věci žalobkyně **J. K.**, bytem x, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení** se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, (dále jen ČSSZ), o starobní důchod, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ze dne 28. 2. 2013, č. j. x,

t a k t o :

- I. Žaloba se z a m í t á.**
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Včasnou žalobou se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 28. 2. 2013, č. j. x, (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zamítla její námitky a potvrdila své prvoinstanční rozhodnutí ze dne 18. 1. 2013, kterým byla zamítnuta její opakovaná žádost o přiznání starobního důchodu s datem přiznání 16. 3. 2011, a to pro nesplnění podmínek ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. v platném znění (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“). Napadené rozhodnutí bylo odůvodněno tím, že žalobkyně nepředložila žádné nové skutečnosti rozhodné pro nárok na starobní důchod. Žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí v první řadě zrekapitulovala dosavadní průběh řízení, odkázala na předchozí prvoinstanční rozhodnutí, kterým zamítla žádost žalobkyně o starobní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 28 zákona č. 155/1995 Sb. a na osobní list důchodového pojištění ze dne 19. 8. 2011, kterým bylo žalobkyni započteno celkem pouze 22 roků a 311 dnů pojištění. Dodala, že již v rámci námitkového řízení proti předchozímu rozhodnutí žalované ze dne 18. 5. 2012 byly shodné námitky žalobkyně zamítnuty

a rozhodnutí bylo následně potvrzeno i rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2012, č. j. 42 Ad 59/2012-13. Pokud žalobkyně v námitkách proti prvoinstančnímu rozhodnutí ze dne 18. 1. 2013 nesouhlasila s tím, že jí nebyla zhodnocena doba péče o bezmocnou matku A. K. (nar. x) v období od 18. 10. 1981 do 20. 3. 1990, pak žalovaná konstatovala, že jmenovaná tutéž námitku uplatnila již v předchozím řízení, žalovaná se s ní v odůvodnění rozhodnutí ze dne 18. 5. 2012 řádně vypořádala, a proto na odůvodnění svého předchozího rozhodnutí v plném rozsahu odkázala. Dodala, že podle evidence žalované byla matka žalobkyně pouze částečně bezmocná, resp. nebyla prokázána její převážná nebo úplná bezmocnost, a proto nelze jejím námitkám vyhovět.

Žalobkyně v žalobě namítala, že s napadeným rozhodnutím nesouhlasí s tím, že ve skutečnosti pečovala o úplně bezmocnou matku (A. K.), což může dosvědčit i její sousedka. Podle jejího názoru jí do průběhu pojištění měla být započítána doba péče o bezmocnou matku (od 18. 10. 1981 do 22. 3. 1990), protože o ni pečovala celodenně až do jejího úmrtí dne 22. 3. 1990. Žalobkyně odkázala na předložené potvrzení obvodního lékaře, na potvrzení o péči o úplně bezmocnou matku, které měl vydat i příslušný městský úřad, i obvodní lékař MUDr. Z. S ohledem na uvedené navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření ze dne 13. 5. 2013 navrhla zamítnutí žaloby. V první řadě odkázala své předchozí zjištění, že žalobkyně nesplnila podmínky ustanovení § 28 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., protože nezískala potřebných 27 roků pojištění, ale pouze 22 roků a 311 dnů pojištění. Žalovaná odkázala na správní spis, tj. na svou elektronickou dokumentaci, podle níž byla matka žalobkyně ke dni úmrtí 22. 3. 1990 poživatelkou starobního a vdovského důchodu zvýšeného o částečnou bezmocnost (vyplácenou ve výši 200,- Kč měsíčně). Protože spisová dokumentace již byla skartovaná, není podle žalované zřejmé, od jakého data byla matce žalobkyně tato dávka přiznána. Dodala, že dobu péče o bezmocnou blízkou osobu v letech 1981 až 1990 lze prokázat pouze prohlášením pečující osoby ověřeným příslušným MNV, že takto skutečně činila, a že tato osoba nebyla umístěna v ústavu sociální péče či v obdobném zařízení, dále posudkem Posudkové komise ONV o stupni bezmocnosti, případně rozhodnutím o přerušení zaměstnání z důvodu péče o převážně nebo úplně bezmocnou osobu. Žalovaná rovněž upozornila na skutečnost, že podle potvrzení obvodního lékaře MUDr. P. B. byla matka žalobkyně úplně bezmocná a žalobkyně se o ni starala v době od 18. 10. 1981 do 8. 10. 1990, ačkoli jmenovaná zemřela již dne 22. 3. 1990. V tomto smyslu bylo již předchozí rozhodnutí žalované rozsudkem krajského soudu potvrzeno.

Žalobkyně v replice na vyjádření žalované setrvala na svém návrhu. Dodala, že pouze administrativní chybou bylo v potvrzení MUDr. B. uvedeno chybné datum 8. 10. 1990, kdy ukončila péči o svou matku, a že jmenovaný lékař následně vydal nové potvrzení, v němž uvedl již správné datum, tj. datum 20. 3. 1990, protože matka zemřela v nemocnici 22. 3. 1990. Fotokopii tohoto nového potvrzení ze dne 4. 3. 2013 soudu zaslala. Současně soudu zaslala také fotokopii potvrzení praktického lékaře MUDr. V. Z. ze dne 11. 1. 2013, který rovněž potvrdil, že v rozhodném období (od 18. 10. 1981 do 8. 10. 1990) pečovala o svou bezmocnou matku. Dále soudu zaslala fotokopii svého prohlášení ze dne 2. 9. 2012, jímž prokazuje péči o svou bezmocnou matku a dodala, že dne 18. 10. 1981 ukončila pracovní poměr v n.p. Interiér, K. H. jen proto, aby pečovala o nemocnou matku, což bylo zaznamenáno v občanském průkazu. Žalobkyně požádala, aby v předmětné věci bylo nařízeno jednání.

Při soudním jednání dne 3. 3. 2014 žalobkyně předložila originál potvrzení MUDr. B. ze dne 5. 12. 2011, podle něhož žalobkyně pečovala o nemocnou matku A. K. s tím, že tato byla úplně bezmocná. Podle lékaře jmenovaná o matku pečovala od 18. 10. 1981 do 8. 10. 1990; dále originál potvrzení MUDr. V. Z., praktického lékaře, ze dne 11. 1. 2013, podle něhož žalobkyně pečovala o bezmocnou matku v době od 18. 10. 1981 do 20. 3. 1990 (matka žalobkyně zemřela v nemocnici ...); dále originál potvrzení MUDr. P. B. 4. 3. 2013, podle něhož žalobkyně pečovala o matku, která byla bezmocná v době od 18. 10. 1981 do 20. 3. 1990 (lékař dodal, že matka žalobkyně zemřela v nemocnici 22. 3. 1990); dále originál prohlášení žalobkyně ze dne 2. 9. 2012, podle něhož se v době od 18. 10. 1981 do 22. 3. 1990 starala o svou matku (A. K., nar. x), která byla v té době úplně bezmocná a nebyla umístěna v ústavu, ani v jiném zdravotním zařízení. Žalobkyně v prohlášení dodala, že s ohledem na tuto okolnost přerušila své zaměstnání. Žalobkyně rovněž soudu předložila k nahlédnutí úmrtní list matky A. K., roz. S., která zemřela dne ...

Žalobkyně k meritu věci uvedla, že problémy s matkou nastaly v říjnu roku 1981, kdy ji matka požádala o uvaření polévky a sama večer, nedostatečně oblečená vyšla ven a silně nastydla. Od této doby započaly její velké zdravotní problémy, které podle názoru žalobkyně způsobil oboustranný zápal plic. Matka pak příliš nevnímala své okolí, nebyla schopna se o sebe postarat, a proto se žalobkyně rozhodla ukončit zaměstnání a pečovat o ni. Žalobkyně dodala, že si vyžádala (předložené) lékařské zprávy od lékařů, kteří její matku ještě pamatovali, protože ji ošetřovali. S ohledem na uvedené navrhla, aby soud požádal o vyhotovení znaleckého posudku soudního znalce, který by posoudil bezmocnost její matky na základě výpovědi svědků, lékařů a lékařských zpráv. Žalobkyně dodala, že od národního výboru dostávala nějaký finanční příspěvek na péči o matku, sama však žádné potvrzení nedohledala a má obavu, že i spis bývalého MNV byl již skartován.

Na to krajský soud z vyjádření MUDr. B. ze dne 3. 4. 2014 zjistil, že matka žalobkyně nebyla nikdy jeho pacientkou, proto se nemůže k jejímu zdravotnímu stavu vyjádřit. Podle jeho zjištění byla zdravotní dokumentace zemřelé A. K., vedená u bývalé nemocnice s poliklinikou, při povodních zničena (tuto skutečnost si soud dotazem u nemocnice ověřil). Lékař rovněž zjistil, že spis zemřelé matky žalobkyně nevede ani Městský úřad Sedlčany, což soudu doložil vyjádřením ze dne 7. 4. 2014.

Ve snaze dohledat spisy ve věci zemřelé matky žalobkyně nebyl soud úspěšný; podle přípisů Okresní správy sociálního zabezpečení Příbram ze dne 13. 3. 2014 a Obce Kosova Hora ze dne 4. 3. 2014, nejsou žádné spisy jmenované evidovány.

Při závěrečném soudním jednání žalobkyně k věci uvedla, že v současné době je bez jakýchkoliv finančních prostředků (dosud sbírala železo, aby získala alespoň nějaké peníze). Soudu předložila potvrzení ze dne 19. 2. 2015, které podepsali: sestra žalobkyně (M. B.), manžel žalobkyně (M. K.) a dcera sestry žalobkyně (M. M.), podle něhož žalobkyně pečovala o svou matku od 18. 10. 1981 a do 20. 3. 1990, protože potřebovala celodenní péči. S ohledem na výše uvedené navrhla, aby soud rozhodnutí žalované zrušil a věc vrátil správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Pověřená pracovnice žalované konstatovala, že žalobkyně neprokázala žádnou jinou dobu pojištění, než kterou má žalovaná v evidenci. V předmětné věci bylo postupně vystaveno třikrát stejným praktickým lékařem MUDr. P. B. (v různém časovém období) potvrzení vždy s jiným závěrem: dne 29. 9. 2011 bylo lékařem potvrzeno, že A. K. **byla bezmocná**, dne 9. 1. 2012 bylo potvrzeno, že **byla úplně bezmocná** a konečně dne 3. 4. 2014

potvrdil, že jmenovaná **jeho pacientkou nikdy nebyla** a tudíž se **nemůže vyjádřit ohledně jejího zdravotního stavu** či o přiznání stupně závislosti jak částečné, převážné nebo úplné.

Pověřená pracovnice žalované setrvala na svém závěru; k době pojištění od 18. 10. 1981 – 8. 7. 1984 uvedla, že žalobkyně má dobu od 9. 7. 1984 do 8. 7. 1988 již zhodnocenou, a to jako dobu péče o dítě. K době od 9. 7. 1988 do 8. 10. 1990 však žalovaná nemohla přihlídnout, protože nebylo prokázáno, že by matka žalobkyně byla osobou **převážně nebo úplně bezmocnou**. Potvrzení praktického lékaře není pro zhodnocení doby péče o osobu blízkou dostačující. Ostatně již v předchozím řízení byly námitky žalobkyně (proti rozhodnutí ze dne 19. 3. 2012) zamítnuty rozhodnutím žalované ze dne 18. 5. 2012. Proti tomuto rozhodnutí uplatnila žalobkyně žalobu a rozhodnutí žalované bylo krajským soudem potvrzeno, resp. žaloba byla (rozsudkem č. j. 42 Ad 59/12-13) zamítnuta. Pověřená pracovnice žalované odkázala na ustanovení § 9 odst. 1 písm. k) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, který předcházel zákonu č. 155/1995 Sb., podle něhož se za náhradní dobu pojištění považuje doba péče o blízkou osobu, která byla **převážně nebo úplně bezmocná a nebyla umístěna** v ústavu sociální péče nebo v obdobném zdravotnickém zařízení. V případě žalobkyně však z elektronické dokumentace žalované vyplynulo, že matka žalobkyně byla ke dni úmrtí (tj. ke dni 22. 3. 1990) poživatelkou starobního a vdovského důchodu, **zvýšeného o částečnou bezmocnost**, která byla vyplácena ve výši 200,- Kč. Po přičtení starobního důchodu se jednalo o částku převyšující 1 200,-Kč. S ohledem na uvedené nebylo prokázáno, že by se jednalo o osobu převážně nebo úplně bezmocnou.

Krajský soud v Praze v předmětné věci již žádné další dokazování neprováděl, neboť zdravotní stav matky žalobkyně pro neexistující zdravotní dokumentaci nelze přezkoumat.

V projednávané věci jde o posouzení nároku žalobkyně na starobní důchod, přičemž podle ustanovení § 28 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), pojištěnec má nárok na starobní důchod, jestliže získal potřebnou dobu pojištění a dosáhl stanoveného věku.

Podle ustanovení § 29 odst. 1 zákona Podle ustanovení § 29 odst. 1 zákona má pojištěnec nárok na starobní důchod, jestliže získal dobu pojištění nejméně

- a) 25 let a dosáhl aspoň věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod (dále „důchodový věk“) před rokem 2010,
- b) 26 let a dosáhl důchodového věku v roce 2010,
- c) 27 let a dosáhl důchodového věku v roce 2011,
- d) 28 let a dosáhl důchodového věku v roce 2012,
- e) 29 let a dosáhl důchodového věku v roce 2013,
- f) 30 let a dosáhl důchodového věku v roce 2014,
- g) 31 let a dosáhl důchodového věku v roce 2015,
- h) 32 let a dosáhl důchodového věku v roce 2016,
- i) 33 let a dosáhl důchodového věku v roce 2017,
- j) 34 let a dosáhl důchodového věku v roce 2018,
- k) 35 let a dosáhl důchodového věku po roce 2018.

Podle ustanovení § 29 odst. 2 zákona má pojištěnec nárok na starobní důchod též, jestliže nesplnil podmínky podle ustanovení § 29 odst. 1 zákona a získal dobu pojištění nejméně

- a) 15 let a dosáhl před rokem 2010 věku aspoň 65 let,
- b) 16 let a dosáhl v roce 2010 věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození,
- c) 17 let a dosáhl v roce 2011 věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození,
- d) 18 let a dosáhl v roce 2012 věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození,
- e) 19 let a dosáhl v roce 2013 věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození,
- f) 20 let a dosáhl po roce 2013 věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození.

Podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. zjistí-li se, že důchod byl přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, důchod se zvýší nebo přizná, a to ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží.

Podle ustanovení § 13 odst. 2 věty první zákona č. 155/1995 Sb. se za náhradní dobu pojištění považují též náhradní doby získané před 1. lednem 1996 podle předpisů platných před tímto dnem a doba pobírání důchodu za výsluhu let.

Podle § 9 odst. 1 písm. k) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, který předcházel zákonu č. 155/1995 Sb. se za náhradní dobu pojištění považuje doba péče o blízkou osobu, která byla převážně nebo úplně bezmocná a nebyla umístěna v ústavu sociální péče nebo v obdobném zdravotnickém zařízení, a to nejdříve od 1. ledna 1976.

Doba péče o osoby bezmocné se v období od 1. 1. 1976 do 30. 9. 1988 prokazuje:

- prohlášením pečující osoby ověřeným místním národním výborem, že o bezmocnou osobu skutečně pečovala a po jakou dobu, a že tato osoba nebyla v této době umístěna v ústavu sociální péče ani ve zdravotnickém zařízení (pouze v případě, že takové prohlášení ověřené Místním národním výborem bylo v minulosti učiněno), a posudkem Posudkové komise sociálního zabezpečení okresního národního výboru o stupni bezmocnosti,
- prohlášením pečující osoby, že o bezmocnou osobu skutečně pečovala a po jakou dobu, a že tato osoba nebyla v této době umístěna v ústavu sociální péče ani ve zdravotnickém zařízení, a posudkem Posudkové komise sociálního zabezpečení okresního národního výboru o stupni bezmocnosti, nebo
- rozhodnutím o přerušení zaměstnání z vážných důvodů, pokud důvodem uznání přerušení zaměstnání je osobní péče o převážně nebo úplně bezmocnou blízkou osobu.

V období od 1. 10. 1988 do 31. 12. 1995 se doba péče o osobu bezmocnou prokazuje:

- prohlášením pečující osoby, že o bezmocnou osobu skutečně pečovala a po jakou dobu, a že tato osoba nebyla v této době umístěna v ústavu sociální péče ani ve zdravotnickém zařízení, a posudkem posudkové komise sociálního zabezpečení okresního národního výboru o stupni bezmocnosti.

Podle osobního listu důchodového pojištění získala žalobkyně celkem 22 roků a 311 dnů pojištění.

Ostatně krajský soud v rozsudku ze dne 29. 8. 2012, č. j. 42 Ad 59/2012-13, nepřihlédl, že podle potvrzení obvodního lékaře MUDr. P. B. byla matka žalobkyně údajně úplně bezmocná a žalobkyně se o ni v době od 18. 10. 1981 do 8. 10. 1990 starala, avšak podle úmrtního listu zemřela již dne ... Soud dospěl k závěru, že toto potvrzení, „*pokud v něm obvodní lékař uvádí jako stupeň bezmocnosti úplnou bezmocnost je irelevantní, neboť existenci stavu bezmocnosti a jejího stupně může posuzovat pouze posudkový lékař, nebo posudková komise MPSV ČR*“. Dodal rovněž, že potvrzení je v rozporu s doklady založenými v evidenci žalované, podle nichž „*matka žalobkyně ke dni úmrtí byla poživatelkou starobního a vdovského důchodu, který byl zvýšen pro částečnou bezmocnost*“. Za tohoto stavu soud uzavřel, že žalobkyně neprokázala péči o osobu převážně nebo úplně bezmocnou a žalovaná tak postupovala správně, když její žádost o starobní důchod zamítla.

Vzhledem k tomu, že žalobkyně ke své opakované žádosti o přiznání starobního důchodu (s datem přiznání 16. 3. 2011) žádné nové rozhodné okolnosti nedoložila a nové dokazování (např. znaleckým posudkem) ke zdravotnímu stavu zemřelé matky pro neexistující zdravotní dokumentaci jmenované nebylo možné provést, vycházel soud pouze z materiálů, které měl k dispozici.

V první řadě soud nemohl přisvědčit námitce žalobkyně, že dne 18. 10. 1981 ukončila pracovní poměr u bývalého zaměstnavatele (n. p. Interiér, K. H.) jen proto, aby pečovala o nemocnou matku. Naopak soud uzavírá, že žalobkyně v průběhu řízení žádný doklad prokazující toto tvrzení nepředložila, při tom z osobního listu důchodového pojištění není pochyb o tom, že žalobkyně získala celkem 22 roků a 311 dnů pojištění a dobu od 9. 7. 1984 do 8. 7. 1988 má již zhodnocenu jako dobu péče o dítě. Soud tak v plném rozsahu odkazuje na závěr zdejšího soudu v předchozí věci, kdy krajský soud nepřihlédl k potvrzení MUDr. B. s tím, že je irelevantní (vydané osobou k takovému závěru nepřislušnou) navíc v rozporu s doklady založenými v evidenci žalované, podle nichž matka žalobkyně prokazatelně byla poživatelkou starobního a vdovského důchodu, který byl zvýšen pouze pro **částečnou** bezmocnost. V projednávané věci krajský soud znovu dospěl k závěru, že žalobkyně neprokázala péči o osobu převážně nebo úplně bezmocnou. V postupu žalované tak soud neshledal pochybení, a proto žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Žalobkyně neměla ve věci úspěch a správní orgán ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení, soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jak vyplývá z ust. § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 9. března 2015

JUDr. Dalila Marečková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost:
Božena Kouřimová